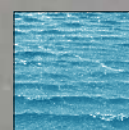
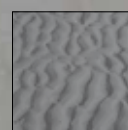
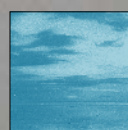

adviestaken *wadden* gebundeld

voorstel voor één nieuw efficiënt adviesorgaan

briefadvies 2011/02

RAAD VOOR DE WADDEN

De Raad voor de Wadden is een onafhankelijk adviescollege dat in 2003 bij wet is ingesteld. De Raad heeft tot taak de regering, de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal en de bij het Waddengebied behorende provincies en gemeenten te adviseren over aangelegenheden die van algemeen belang zijn voor het Waddengebied.

Het Waddengebied heeft een bijzondere status. De Waddenzee is het grootste aaneengesloten natuurgebied in Nederland, terwijl de internationale Waddenzee op Europees en mondiaal niveau een van de belangrijkste wetlands is. Het Waddengebied is ook wat cultuurhistorische waarden en economische belangen betreft een waardevol gebied.

Uitgangspunt voor de adviezen van de Raad is dat de Waddenzee natuurgebied is. Binnen de randvoorwaarden van deze functie kiest de Raad voor een integrale gebiedsgerichte benadering, waarbij de verschillende belangen die in het Waddengebied spelen, worden afgewogen.

adviestaken *wadden* gebundeld

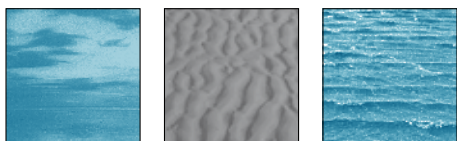
voorstel voor één nieuw efficiënt adviesorgaan

briefadvies 2011/02

28 januari 2011

RAAD VOOR DE WADDEN

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw drs. M.H. Schultz van Haegen
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

betreft
bundeling adviestaken Wadden

ons kenmerk
007/MvR

datum
28 januari 2011

Geachte Minister,

In de discussie over de bestuurlijke organisatie van het Waddengebied wordt de vraag gesteld of er nog wel ruimte is voor een afzonderlijk adviesorgaan in het gebied. Daarbij worden de volgende opvattingen aangevoerd:

- het strategisch beleid is af; het komt nu aan op de uitvoering;
- het omgevingsbeleid wordt overgedragen aan provincies en gemeenten.

Daar staat tegenover dat er ook zaken te noemen zijn waaruit blijkt dat de behoefte aan onafhankelijke advisering over Waddenaangelegenheden duidelijk aanwezig is. Dit blijkt onder meer uit de toename van het aantal adviesorganen in het Waddengebied, uit het rapport van Bureau Berenschot over de bestuurlijke organisatie, maar ook uit de doorwerking van de adviezen van de Raad voor de Wadden¹.

De Raad wil met het uitbrengen van dit briefadvies een bijdrage leveren aan de discussie over de organisatie van de adviestaken in het Waddengebied. Daarbij wordt eerst ingegaan op de hierboven genoemde argumenten om geen afzonderlijk adviesorgaan in te stellen. Daarna wordt een beknopte beschrijving gegeven van de bestaande adviestaken en tenslotte wordt geadviseerd om de adviestaken samen te voegen in één nieuw adviesorgaan.

Strategisch Waddenbeleid en – advisering

Het enkele feit dat het Waddengebied een natuurgebied is van internationale waarde en de Staat der Nederlanden rechtstreeks kan worden aangesproken op bepaalde internationaalrechtelijke verplichtingen vergt dat er op rijksniveau specifieke aandacht nodig is voor het gebied. Die aandacht is nodig voor het natuurbeschermingsbeleid, maar ook voor het overige omgevingsbeleid en veel andere (beleids)ontwikkelingen² die in het gebied spelen. Op al die beleidsterreinen moet op rijksniveau permanent strategisch beleid worden ontwikkeld, dat geldt ook voor de Waddenzee.

Beleid is nooit af

Het argument dat het Waddenbeleid af is, wordt al meerdere jaren vanuit (delen van) ministeries aangevoerd³, maar snijdt geen hout. Natuurlijk is er veel Waddenbeleid ontwikkeld en is het belangrijk dat de aandacht nu meer wordt gericht op de uitvoering ervan.

1. 2010 Evaluatie tweede zittingsperiode Raad voor de Wadden 2007-2010.

2. Voorbeelden zijn: *mijnbouw* (gas- en zoutwinning), *veiligheid* (rampenbestrijding, beloodsing, grote scheepvaarroutes Noordzee, PSSA (IMO), klimaat, Deltaprogramma, kustverdediging, zandsuppleties), *defensie* (militaire activiteiten in het gebied), *burgerluchtvaart*, *bestuurlijke organisatie*, *verontreiniging* (olie, scheepsafval enz.), *kabel- en buisleidingen*, en verdere relaties met de Noordzee (Waddenzee als kraamkamer voor vis), *vaargeulbeheer*, *kennis*, *onderzoek*, *monitoring*, *sociaal economisch beleid*, *zeehavenbeleid*, *inspectie en handhaving*, *visserij en landbouw*.

3. O.a. in 1995 naar aanleiding van het evaluatierapport van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland over de bestuurlijke organisatie van het Waddengebied.

Dit betekent echter niet dat het beleid af is; er zullen zich altijd nieuwe ontwikkelingen voordoen die nopen tot het ontwikkelen van nieuw rijksbeleid en/of tot de herziening ervan. Het Waddengebied vormt hierop geen uitzondering.

Voorgenomen decentralisatie omgevingsbeleid

Het huidige kabinet heeft in het regeerakkoord aangekondigd dat het omgevingsbeleid zal worden gedecentraliseerd naar de provincies en dat daardoor de bemoeienis van het Rijk zal afnemen. Het ziet er voorsnog naar uit dat deze decentralisatie voor de Waddenzee weinig gevolgen zal hebben. Hoe het ook zij, het Rijk blijft op strategisch niveau verantwoordelijkheden en beleidstaken houden ten aanzien van natuur-, milieu- en ruimtelijke vraagstukken; in ieder geval op basis van zijn internationale verplichtingen (EU-richtlijnen, Werelderfgoed, maar ook in relatie tot de trilaterale samenwerking met Duitsland en Denemarken, enz.), maar ook op basis van andere relevante beleidsterreinen.

Strategische adviestaak

Op alle relevante beleidsterreinen zal op rijksniveau strategisch beleid worden ontwikkeld, dat voor de Waddenzee, binnen de randvoorwaarden die door het natuurbeleid worden gesteld, tegen elkaar moet worden afgewogen. Hier ligt voor dit gebied een belangrijke taak om, vanuit de bijzondere natuurwaarden van het gebied, de praktische kennis van het gebied en rekening houdend met bewoners en gebruikers van het gebied, onafhankelijk (checks and balances) te adviseren. Dergelijke adviezen ontlenen hun meerwaarde aan het integrale gebiedsgerichte kader waarbinnen ze worden ontwikkeld.

De betekenis van de Waddenzee heeft ertoe geleid dat er specifiek nationaal beleid is gekomen voor dit gebied. Het decentraliseren van de uitvoering van dat beleid betekent niet dat het beleidsproces als afgerond kan worden beschouwd. Als de rijksoverheid de uitvoering van het beleid in de regio neerlegt (op afstand zet), zal het Rijk des te meer behoefte hebben aan advisering over het (doorgaand) strategisch beleid door een adviescollege met specifieke regionale kennis.

Overige adviestaken Waddengebied

Naast de hierboven genoemde adviestaak, is er een aantal andere adviestaken in het gebied te onderscheiden. Het gaat daarbij om adviestaken ten aanzien van:

- het Waddenfonds;
- kennis;
- beleidsuitvoering (bv. Waddenvisserij);
- Afsluitdijk;
- Deltaprogramma Wadden.

Het Waddenfonds

Het Waddenfonds is een fonds voor extra investeringen in en rond de Waddenzee voor een periode van 20 jaar. Op basis van de Wet op het Waddenfonds is de uitvoering van het Waddenfonds in handen van:

- de minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) die tezamen met het Regionaal College Waddengebied (RCW) de kaders van het fonds vaststelt;
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) die de ontvankelijkheid van de aanvragen beoordeelt;
- de Adviescommissie Waddenfonds die adviseert over de prioriteitsvolgorde van de ontvankelijke projecten;
- de Regiocommissie Waddenfonds die een beoordeling van het draagvlak geeft over het advies van de Adviescommissie Waddenfonds, en
- de minister van IenM die uiteindelijk besluit over de toe te kennen subsidies.

In het regeerakkoord van het huidige kabinet wordt decentralisatie van het Waddenfonds als maatregel aangekondigd. Op dit moment is nog onduidelijk hoe deze (voorgenomen) maatregel vorm krijgt en welke gevolgen dit voor de adviestaken zal hebben. De volgende mogelijkheden zijn denkbaar:

- a. de huidige werkwijze blijft gehandhaafd;
- b. het Waddenfonds wordt volledig gedecentraliseerd en de drie Waddenprovincies besluiten over de toekenning van de subsidies;
- c. het Waddenfonds wordt slechts ten dele (verdergaand) gedecentraliseerd, waarbij de drie Waddenprovincies kunnen besluiten over de toekenning van de subsidies binnen door het Rijk gestelde doelen/randvoorwaarden.

In het eerste geval verandert er weinig. Wel kan de vraag worden gesteld of de adviestaak over het Waddenfonds bij twee afzonderlijk daartoe ingestelde organen moet worden ondergebracht.

De onafhankelijke adviestaak zal in het tweede en derde geval belangrijker worden; dit omdat het risico op versnippering van het fonds dan groter is en in het voorkomen daarvan een belangrijke taak voor een adviesorgaan ligt.

Kennis

In het voorjaar van 2008 is de Waddenacademie ingesteld. De belangrijkste taak van de Waddenacademie is het bevorderen van informatievoorziening en kennisuitwisseling in en tussen de kenniswereld, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties (kennisontsluiting). Daarnaast heeft de Waddenacademie tot taak om de kennisleemten te identificeren. De Waddenacademie heeft geen eigen taak op het terrein van onderzoek, maar kan dit alleen stimuleren dan wel daartoe adviseren. De taken van de Waddenacademie worden uitgevoerd door een bestuur, bestaande uit een aantal hoogleraren en bijgestaan door een Maatschappelijke Adviesraad die toezicht houdt op de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie van de activiteiten van de Waddenacademie.

Beleidsuitvoering (o.a. Waddenvisserij)

Incidenteel adviseert de Raad voor de Wadden het RCW en de provincies en gemeenten die met de uitvoering van het Waddenbeleid zijn belast. Soms is specifieke deskundigheid gewenst, zoals blijkt uit het voorstel om een adviescollege Waddenvisserij in te stellen. Het is de taak van dit adviescollege, dat zal bestaan uit vertegenwoordigers van de visserij, natuurorganisaties en andere gebruikers van de Waddenzee, om de rijksoverheid te adviseren over geïntegreerde Waddenvisserij en om afspraken te maken over het visserijbeheer in de Waddenzee.

Afsluitdijk

De voormalige Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat heeft in 2007 een Adviescommissie Afsluitdijk en als vervolg hierop in 2010 een Adviescommissie Toekomst Afsluitdijk ingesteld. Deze commissie heeft tot taak om te adviseren over de voorkeursbeslissing ten aanzien van de renovatie van de Afsluitdijk en over de stappen die moeten worden gezet ter voorbereiding van de voorkeursbeslissing.

Deltaprogramma Wadden

Voor het Waddengebied is een afzonderlijk Deltaprogramma opgesteld, dat getrokken wordt door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I). Er is een regionale stuurgroep ingesteld die samen met de Staatssecretaris van EL&I het bestuurlijk overleg vormt. Op dit moment wordt nagedacht over het instellen van een maatschappelijk adviesorgaan voor de uitwerking van het deelprogramma Wadden.

Bundeling adviestaken

Uit vorenstaande blijkt dat er een aantal adviestaken in het Waddengebied is dat bij verschillende organen is ondergebracht.

De Raad adviseert om tot vereenvoudiging en afslanking van het geheel aan organen te komen door de adviestaken te bundelen en neer te leggen bij één nieuw onafhankelijk adviescollege. Dit adviescollege dient zodanig flexibel te worden ingericht dat de bestaande en toekomstige adviestaken hier ondergebracht kunnen worden.

Taken adviescollege

Het nieuwe adviescollege zou o.a. de volgende taken kunnen krijgen:

- ministers en parlement adviseren over strategisch Waddenbeleid (taak Raad voor de Wadden);
- adviseren over het Waddenfonds (taak Adviescommissie Waddenfonds en Regiocommissie Waddenfonds);
- adviseren over kennis en het verbeteren van de relatie tussen de kennisagenda en de praktijk (taak Maatschappelijke adviesraad Waddenacademie). Een nadere overweging zou kunnen zijn om de Waddenacademie en het nieuwe adviesorgaan dichter bij elkaar te brengen c.q. in elkaar op te laten gaan;
- op ad hoc-basis adviseren over concrete onderwerpen (zoals bijvoorbeeld nu gebeurt door de Adviescommissie Toekomst Afsluitdijk);
- adviseren over uitvoering van het Waddenbeleid, zoals Deltaprogramma Wadden (taak van de Raad voor de Wadden en de nog in te stellen Maatschappelijk adviesorgaan Deltaprogramma Wadden) en uitvoering Waddenvisserij (adviescollege Waddenvisserij).

Samenstelling en werkwijze adviescollege

Het nieuwe adviescollege moet uit een kernraad bestaan, die per adviesonderwerp aangevuld wordt met externe deskundigen, ofwel geassocieerde leden. Maatschappelijke organisaties uit het Waddengebied moeten intensief bij de werkzaamheden van het adviescollege worden betrokken. Dit kan door per adviesonderwerp een reviewgroep in te stellen, die op een aantal vaste momenten bij de adviesvoorbereiding wordt betrokken. De reviewgroep kan daarbij als klankbord fungeren, maar ook praktische en creatieve inbreng in het adviestraject leveren. Door de maatschappelijke organisaties een plaats te geven in het nieuwe adviescollege waar zij hun mening kunnen geven, kan worden voorkomen dat er, zoals de laatste jaren gebeurt, per onderwerp een platform wordt ingesteld. Het adviescollege kan worden ondersteund door een klein secretariaat.

Een dergelijk adviescollege kan flexibel opereren en ingezet worden en met de beste (wetenschappelijke en maatschappelijke) kennis en creatieve inbreng zijn adviestaak uitoefenen.

Hoogachtend,

Margreeth de Boer,
voorzitter

mr. Jacoba Westinga,
secretaris

bijlagen

RAAD

Mevrouw M. (Margreeth) de Boer *voorzitter*
Prof.dr. J.P. (Jan) Bakker *ecologie*
Mevrouw prof.mr. H.F.M.W. (Marleen) van Rijswick *water- en bestuursrecht*
Prof.dr.ir. J.C. (Han) Brezet *duurzame innovatie*
Prof. M.A. (Rien) Herber *energie*

SECRETARIAAT

Mevrouw mr. J. (Jacoba) Westinga *secretaris*
Ir. R. (Roel) de Jong *projectmanager tevens plaatsvervangend secretaris*
Drs. H.M. (Harbert) Jongsma *senior projectleider/beleidsmedewerker*
Mevrouw drs. L.H. (Lisa) Gordeau *beleidsmedewerker/projectleider*
Mevrouw F.S. (Foke) Zijlstra *senior medewerker bedrijfsbureau*
Mevrouw M.J. (Mia) van Raamsdonk *medewerker bedrijfsbureau*

ADVIEZEN 2003

2003/01

"Duurzaam duurt het langst": advies over duurzame Waddenvisserij

2003/02

PSSA: "niet de letter maar de geest"

2003/02

Advice concerning the Wadden Sea as a PSSA

2003/03

Communicatie bekeken: "the coming-out of KCOW"

2003/04

Integraal kustbeleid; meer dan veilig – Advies over de ontwerp Beleidslijn voor de kust

ADVIEZEN 2004

2004/01

"Duurzaam duurt het langst – II": Naar een nieuw schelpdiervisserijbeleid voor de Waddenzee

2004/02

Reactie op het advies van de Adviesgroep Waddenzeebeleid

2004/03

Rampenplan Waddenzee

2004/04

Notitie Stappenplan Servicepunt Handhaving Waddenzee (Seph-W)

2004/05

Risicoanalyse Waddenzee – Een samenhangend overzicht

2004/06

Natuur- en landschapsgrenzen, monitoring, kennisaudit en Waddenacademie

2004/07

Europese Kaderrichtlijn Water

ADVIEZEN 2005

2005/01

Trilateraal voor de Toekomst: naar een versterkte trilaterale samenwerking

2005/01

Trilateral for the Future: towards a stronger trilateral partnership

2005/02

Duurzaam Sociaal-Economisch Ontwikkelingsperspectief voor het Waddengebied (SEOW)

2005/03

Investeringsplan Waddenfonds

2005/04

Werken aan Wadden-weten; welke rol kan een Waddenacademie spelen?

2005/05

Natuurlijk gezag, een bestuurlijk model voor de Waddenzee
Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor het openbaar bestuur

ADVIEZEN 2006

2006/01
Pkb Waddenzee
beleidsinstrument in blessuretijd

2006/02
Uitvoeringsplan Waddenfonds (briefadvies)

2006/03
Concept Convenant Vaarrecreatie Waddenzee

ADVIEZEN 2007

2007/01
Naar en sterk en houdbaar B&O-plan
Beheer- en Ontwikkelingsplan voor de Waddenzee

2007/02
Duurzame ontwikkeling van het potentieel van de zee
Gezamenlijk uitgebracht met de Raad voor het Landelijk Gebied,
de Raad voor Verkeer en Waterstaat en de VROM-raad

2007/03
Natuurgrenzen voor dagelijks gebruik

2007/04
Natuurlijk vissen op de Waddenzee

ADVIEZEN 2008

2008/01
Wind oogsten met blikvangers? (briefadvies)

2008/02
Zoet-zout; kansen voor herstel van zoet-zoutovergangen in het Waddengebied

2008/03
Kaderrichtlijn Water (briefadvies)

2008/04
Het Waddengebied als proeftuin voor biomassa

2008/05
Identiteit als troef: Waddenlandschap vol verrassingen

ADVIEZEN 2009

2009/01
Wadden en klimaat; aanzet uitwerking Deltacommissie (briefadvies)

2009/02
Wadden Sea Plan

2009/03
Visie en focus Waddenfonds

ADVIEZEN 2010

2010/01

'Gelijk speelveld' voor ondernemers: feit of fictie?

2010/02

een *Waddenzeewaardig* bestuur? (briefadvies)

2010/03

Eems-estuarium: van een gezamenlijk probleem naar een gezamenlijke oplossing
Ems-Ästuar: vom gemeinsamen Problem zur gemeinsamen Lösung

2010/04

Afsluitdijk vanuit *Wadden*perspectief (briefadvies)

2010/05

Waddenfonds: rijk of regio? (briefadvies)

ADVIEZEN 2011

2011/01

Vat op het Waddenfonds

Aanzet voor evaluatie en verantwoording van het Waddenfonds

OVERIGE PUBLICATIES

2003

'Slimmer omgaan met kennis en onderzoek in het Waddengebied',
symposiumverslag en toespraken ter gelegenheid van het afscheid van de
WaddenAdviesRaad en zijn voorzitter, Siepie de Jong en de installatie van de Raad
voor de Wadden

2005

'Waddenfonds', verslag van de conferentie van 14 november 2005

2006

Evaluatie eerste zittingsperiode Raad voor de Wadden 2003 - 2006

2008

Waddenzee-Waddenland, historische verkenningen rond de geografische identiteit en
begrenzing van het internationale Waddengebied, Meindert Schroor

'Recreatie en toerisme in het Waddengebied' (analyserapport behorende bij advies
2008/05)

2009

Visie en focus Waddenfonds
(achtergrondrapport behorende bij advies 2009/03)

2010

Symposiumverslag 'een landschap vol verrassingen' over de ontwikkeling van recreatie
en toerisme in het Waddengebied (31 maart te Groningen)

Evaluatie tweede zittingsperiode Raad voor de Wadden 2007 - 2010

colofon

adviestaken *wadden* gebundeld
voorstel voor één nieuw efficiënt adviesorgaan

BRIEFADVIES 2011/02

tekst & uitgave

RAAD VOOR DE WADDEN
lange marktstraat 5
8911 ad leeuwarden
postbus 392
8901 bd leeuwarden

telefoon (058) 212 60 15
telefax (058) 212 01 58
e-mail info@raadvoordewadden.nl
site www.raadvoordewadden.nl

vormgeving

RAAD VOOR DE WADDEN

foto

Steven Verbeek

druk

Van der Eems, Easterein

RAAD VOOR DE WADDEN, Leeuwarden
Overname van teksten is uitsluitend
toegestaan onder bronvermelding

